

NJI LEVERINGSVOORWAARDEN

Algemene aannemings-, leverings- en betalingsvoorwaarden van de Nederlandse Jachtbouw Industrie (NJI), een branchegroep van de Koninklijke Metaalunie, zetelende te Nieuwegein. Deze tekst geldt vanaf 1 oktober 2014 en is onder nummer 178/2014 gedeponeerd ter griffie van de rechtbank Utrecht. Dit is een uitgave van de Koninklijke Metaalunie, Postbus 2600, 3430 GA Nieuwegein.

© Koninklijke Metaalunie

Artikel 1: Toepasselijkheid

- Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbestedingen die leden van de NJI doen, op alle overeenkomsten die zij sluiten en op alle overeenkomsten die hiervan het gevolg kunnen zijn, een en ander voor zover het NJI-lid aanbieder dan wel leverancier is.
- Het NJI-lid dat deze voorwaarden gebruikt wordt aangeduid als opdrachtnemer. De wederpartij wordt aangeduid als opdrachtgever.
- Bij strijdigheid tussen de inhoud van de tussen opdrachtgever en opdrachtnemer gesloten overeenkomst en deze voorwaarden, gaan de bepalingen uit de overeenkomst voor.
- Deze voorwaarden mogen uitsluitend worden gebruikt door leden van de NJI.

Artikel 2: Aanbestedingen

- Alle aanbestedingen zijn vrijblijvend.
- Als opdrachtgever is een opdrachtgever gegevens, tekeningen en dergelijke verstrekt, mag opdrachtnemer uitgaan van de juistheid en volledigheid hiervan en zal hij zijn aanbesteding hierop baseren.
- De in de aanbesteding genoemde prijzen zijn gebaseerd op levering na inbedrijfstelling en – indien dit is overeengekomen – een proefvaart. De prijzen zijn exclusief omzetbelasting en emballage.
- Opdrachtnemer de aanbesteding van opdrachtnemer niet aanvaardt, heeft opdrachtnemer het recht alle kosten die hij heeft gemaakt om zijn aanbesteding te doen bij opdrachtgever in rekening te brengen.
- Opdrachtnemer is gerechtigd de kosten verbonden aan het op milieu technische wijzelingen, verzamelen, bemonsteren, afvoeren, opslaan, transporteren en vernietigen van materialen, resten en afvalstoffen op voorhand te berekenen (de in de aanbesteding vermeldde) prijs in rekening te brengen.

Artikel 3: Rechten van intellectuele eigendom

- Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, behoudt opdrachtnemer de auteursrechten en alle rechten van industriële eigendom op de door hem gedane aanbestedingen, tekeningen, ontwerpen, schetsen, profielmodellen, programmatuur en dergelijke.
- De rechten op de in lid 1 van dit artikel genoemde gegevens blijven eigendom van opdrachtnemer ongeacht of aan opdrachtgever voor de vervaardiging ervan kosten in rekening zijn gebracht. Deze gegevens mogen zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van opdrachtnemer niet worden gebruikt of verspreid of aan derden getoond. Opdrachtnemer is aan opdrachtnemer voor overtrekking van deze bepaling een direct opneembare boete verschuldigd van 10% van de opdrachttotaal met een minimum van € 25.000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.
- Opdrachtnemer moet de aan hem verstrekte gegevens als bedoeld in lid 1 van dit artikel op eerste verzoek binnen een door opdrachtnemer gestelde termijn retourneren. Bij overtreding van deze bepaling is opdrachtnemer aan opdrachtnemer een direct opneembare boete verschuldigd van € 1.000,- per dag. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

Artikel 4: Adviezen en verstrekte informatie

- Opdrachtnemer kan geen aanspraken op adviezen en informatie die hij van opdrachtnemer krijgt als deze geen betrekking hebben op de opdracht.
- Als opdrachtgever aan opdrachtnemer gegevens, tekeningen en dergelijke verstrekt, mag opdrachtnemer bij de uitvoering van de overeenkomst uitgaan van de juistheid en volledigheid hiervan.
- Opdrachtnemer vrijwaart opdrachtnemer voor elke aanspraak van derden met betrekking tot het gebruik van door of namens opdrachtnemer verstrekte adviezen, tekeningen, berekeningen, ontwerpen, materialen, monsters, modellen en dergelijke.
- Opdrachtnemer staat er voor in dat de namens hem of door hem toegeleverde materialen en onderdelen voldoen aan de in de Wet Pleziervaart, de Wet op de scheepvaart en de voorschriften, genoemde of daaruit voortvloeiende eisen.
- Als opdrachtgever zelf werkzaamheden uitvoert is opdrachtgever gehouden te voldoen aan de eisen die in de Wet Pleziervaart, of andere wetten en richtlijnen, vermeld staan, dan wel daaruit voortvloeien. Opdrachtnemer dient de instructies van opdrachtnemer dienangaande te volgen.

Artikel 5: Levertijd / uitvoeringsperiode

- De levertijd en/of uitvoeringsperiode worden door opdrachtnemer bij benadering vastgesteld.
- Bij de vaststelling van de levertijd en/of uitvoeringsperiode gaat opdrachtnemer ervan uit dat hij de opdracht kan uitvoeren onder de omstandigheden die hem op dat moment bekend zijn.
- De levertijd en/of uitvoeringsperiode gaan pas in wanneer over alle commerciële en technische details overeenstemming is bereikt, alle noodzakelijke gegevens, definitieve en goedgekeurde tekeningen en dergelijke in het bezit zijn van opdrachtnemer, de overeengekomen (termijn)bepaling is ontvangen én aan de noodzakelijke voorwaarden voor de uitvoering van de opdracht is voldaan.
- Als er sprake is van andere omstandigheden dan opdrachtnemer bekend waren toen hij de levertijd en/of uitvoeringsperiode vaststelde, kan hij de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengen met de tijd die hij nodig heeft om de opdracht onder deze omstandigheden uit te voeren. Als de werkzaamheden niet in de planning van opdrachtnemer kunnen worden ingepast, zullen deze worden uitgevoerd zodra zij mogelijk zijn.
- Als er sprake is van meerwerk worden de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengd met de tijd die opdrachtnemer nodig heeft om de materialen en onderdelen daarvoor te (laten) leveren en om het meerwerk te verrichten. Als het meerwerk niet in de planning van opdrachtnemer kan worden ingepast, zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd zodra zij mogelijk zijn.
- Als er sprake is van opschorting van verplichtingen door opdrachtnemer worden de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengd met de duur van de opschorting. Als voortzetting van de werkzaamheden niet in de planning van opdrachtnemer kan worden ingepast, zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd zodra zij mogelijk zijn.
- Als er sprake is van meerwerk worden de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengd met de daardoor ontstane vertraging.
- Opdrachtnemer is gehouden alle kosten die opdrachtnemer maakt als gevolg van een vertraging in de levertijd en/of uitvoeringsperiode zoals vermeld in lid 4 van dit artikel te voldoen.
- Overschrijding van de levertijd en/of uitvoeringsperiode geeft in geen geval recht op schadevergoeding of ontbinding.

Artikel 6: Risico-overgang

- Levering vindt plaats af fabriek, "ex works", vestigingsplaats opdrachtnemer, conform Incoterms 2010. Het risico van de zaak gaat over op het moment dat opdrachtnemer deze, na inbedrijfstelling en – indien overeengekomen – een proefvaart, ter beschikking stelt aan opdrachtgever.
- Ongeacht het bepaalde in lid 1 van dit artikel kunnen opdrachtnemer en opdrachtnemer overeenkomen dat opdrachtnemer voor het transport zorgt. Het risico van opslag, laden, transport en lossen rust in dat geval op opdrachtgever. Opdrachtnemer kan zich tegen risico's verzekeren.
- Als sprake is van een risico van schade van een andere zaak en opdrachtgever in afwachting van aflevering van de nieuwe zaak de in te ruilen zaak onder zich houdt, blijft het risico van de in te ruilen zaak bij opdrachtgever tot het moment dat hij deze in het bezit heeft gesteld van opdrachtnemer. Als opdrachtgever de in te ruilen zaak niet kan leveren in de staat waarin deze verkeerde toek de overeenkomst werd gesloten, kan opdrachtnemer de overeenkomst ontbinden.

Het voren staande laat onverlet de overige rechten die opdrachtnemer op grond van de wet heeft.

Artikel 7: Prijswijziging

- Opdrachtnemer mag een stijging van kostprijsbepalende factoren die is opgetreden na het sluiten van de overeenkomst aan opdrachtgever doorberekenen.
- Opdrachtnemer is gehouden de prijsstijging zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel naar keuze van opdrachtnemer op een van de onderstaande momenten te voldoen:
  - als de prijsstijging zich voordoet;
  - tegelijk met betaling van de hoofdsom;
  - bij de eerstvolgende overeengekomen betalingstermijn.
- Als er zaken door opdrachtgever worden aangeleverd en opdrachtnemer bereid is deze te gebruiken, mag opdrachtnemer maximaal 20% van de marktprijs van de aangeleverde zaken in rekening brengen.

Artikel 8: Overmacht

- Opdrachtnemer heeft het recht de nakoming van zijn verplichtingen op te schorten als hij door overmacht tijdelijk is verhinderd zijn contractuele verplichtingen jegens opdrachtgever na te komen.
- Onder overmacht wordt onder meer verstaan de omstandigheid dat leveranciers, onderaannemers van opdrachtnemer of door opdrachtnemer ingeschakelde transporteurs niet of niet tijdig voldoen aan hun verplichtingen, het weer, aardbevingen, brand, stroomstoring, verlies, diefstal of vervalsen gaan van gereedschappen of materialen, wegblokkades, storingen of verkorderbrekingen en import- of handelsbeperkingen.
- Opdrachtnemer is niet meer bevoegd tot opschorting als de tijdelijke onmogelijkheid tot nakoming meer dan zes maanden heeft geduurd. Opdrachtnemer en opdrachtnemer kunnen de overeenkomst na afloop van deze termijn met onmiddellijke ingang beëindigen, maar uitsluitend voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen.
- Indien er sprake is van overmacht en nakoming blijvend onmogelijk is of wordt, zijn beide partijen gerechtigd om de overeenkomst te beëindigen met terugwerkende kracht tot dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen.
- Partijen hebben geen recht op vergoeding van de als gevolg van de opschorting of de beëindiging in de zin van dit artikel geleden of te lijden schade.

Artikel 9: Wijzigingen in het werk

- Wijzigingen in het werk resulteren in ieder geval in meer- of minderwerk als:
  - er sprake is van een wijziging in het ontwerp, de specificaties of het bestek;
  - de door opdrachtgever verstrekte informatie niet overeenstemt met de werkelijkheid;
  - geschatte hoeveelheden of stelposten meer dan 10% afwijken.
- Meerwerk wordt berekend op basis van de prijsbepalende factoren die gelden op het moment dat het meerwerk wordt verricht.
- Minderwerk wordt verrekend op basis van de prijsbepalende factoren die gelden op het moment van het sluiten van de overeenkomst.
- Opdrachtnemer is gehouden de prijs van het meerwerk zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel naar keuze van opdrachtnemer op een van de onderstaande momenten te voldoen:
  - als het meerwerk zich voordoet;
  - tegelijk met betaling van de hoofdsom;
  - bij de eerstvolgende overeengekomen betalingstermijn.
- Als de som van het minderwerk dat van het meerwerk overtreft, mag opdrachtnemer bij de eindrekening 10% van het verschil bij terugbetaling in rekening brengen. De bepaling geldt niet voor minderwerk dat het gevolg is van een verzoek van opdrachtnemer.

Artikel 10: Opheffing van het werk

- Het werk / vaartui wordt als opgeleverd beschouwd in de volgende gevallen:
  - als het werk / vaartui heeft goedgekeurd;
  - als het werk / vaartui door opdrachtgever in gebruik is genomen. Neemt opdrachtgever een deel van het werk / vaartui in gebruik dan wordt dat gedeelte als opgeleverd beschouwd;
  - als opdrachtnemer schriftelijk aan opdrachtgever heeft meegedeeld dat het werk / vaartui is voltooid en opdrachtgever niet binnen 14 dagen na de mededeling schriftelijk kenbaar heeft gemaakt of het werk / vaartui al dan niet is goedgekeurd;
  - als opdrachtgever het werk / vaartui niet goedkeurt op grond van kleine gebreken of ontbrekende onderdelen die binnen 30 dagen kunnen worden hersteld of nageleverd en die ingebruikname van het werk / vaartui niet in de weg staan.
- Keurt opdrachtgever het werk / vaartui niet goed dan is hij verplicht dit onder opgave van redenen schriftelijk kenbaar te maken aan opdrachtnemer. Opdrachtnemer dient opdrachtnemer in de gelegenheid te stellen het werk alsnog op te leveren. De bepalingen van dit artikel zijn daarop opnieuw van toepassing.
- Opdrachtnemer vrijwaart opdrachtnemer voor aanspraken van derden die schade aan niet opgeleverde delen van het werk / vaartui veroorzaakt door het gebruik van reeds opgeleverde delen van het werk / vaartui.

Artikel 11: Aansprakelijkheid

- In geval van een toerekenbare tekortkoming is opdrachtnemer gehouden zijn contractuele verplichtingen alsnog na te voldoen.
- De verplichting tot schadevergoeding van opdrachtnemer op grond van welke wettelijke grondslag ook, is beperkt tot die schade waartegen opdrachtnemer uit hoofde van een door of ten behoeve van hem gesloten verzekering verzekerd is, maar is nooit hoger dan het bedrag dat in het betreffende geval door deze verzekering wordt uitbetaald.
- Als opdrachtnemer om welke reden dan ook geen beroep toekomt op de beperking van lid 2 van dit artikel, is de verplichting tot schadevergoeding beperkt tot maximaal 15% van de totale opdrachttotaal (exclusief BTW). Als de overeenkomst bestaat uit onderdelen of deelleveringen, is de verplichting tot schadevergoeding beperkt tot maximaal 15% (exclusief BTW) van de opdrachttotaal van dat onderdeel of die deellevering.
- Niet voor vergoeding in aanmerking komt:
  - gevolgenschade. Onder gevolgenschade wordt onder meer verstaan stagnatieschade, productieverlies, gederfde winst, transportkosten en reis- en verblijfkosten. Opdrachtnemer kan zich indien mogelijk tegen deze schade verzekeren;
  - opzichtschaade. Onder opzichtschaade wordt onder andere verstaan schade die door of tijdens de uitvoering van het werk wordt gebracht aan zaken waaraan wordt gewerkt of aan zaken die zich bevinden in de nabijheid van de plaats waar wordt gewerkt. Opdrachtnemer kan zich desgewenst tegen deze schade verzekeren;
  - schade veroorzaakt door opzet of bewuste roekeloosheid of hulploosheid of op andere wijze niet leidendevoerde ongeschiktheid van opdrachtnemer.
- Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade aan door of namens opdrachtnemer aangeleverd materiaal als gevolg van een niet deugdelijk uitgevoerde bewerking.
- Opdrachtnemer vrijwaart opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden wegens productsaansprakelijkheid als gevolg van een gebrek in een product dat door opdrachtgever aan een derde is geleverd en dat (mede) bestond uit door opdrachtnemer geleverde producten en/of materialen. Opdrachtnemer is gehouden alle voor opdrachtnemer in dit verband geleden schade waaronder de (volledige) kosten van vervoer te vergoeden.

Artikel 12: Garantie en overige aanspraken

- Voor een nieuw vaartui of casco bedraagt de garantietermijn 12 maanden na oplevering. Voor onderhoud en/of reparatiewerkzaamheden geldt een garantietermijn van 3 maanden na oplevering van de werkzaamheden. Noodrepairs vallen buiten iedere vorm van garantie. Als een afwijkende garantietermijn is overeengekomen, zijn de overige leden van dit artikel eveneens van toepassing.
- Als de overeengekomen prestatie niet deugdelijk is geweest, zal opdrachtnemer de te maken of bij deze alsnog deugdelijk uitvoert of materialen die door opdrachtnemer worden hersteld of vervangen, moeten door opdrachtgever aan hem worden toegezonden.
- Voor rekening van opdrachtgever komen:
  - alle transport- of verzendkosten;
  - kosten voor demontage en montage;
  - reis- en verblijfkosten.
- Opdrachtnemer moet opdrachtnemer in alle gevallen de gelegenheid bieden een eventueel gebrek te herstellen of de bewerking opnieuw uit te voeren.
- Opdrachtnemer kan alleen een beroep doen op garantie nadat hij aan zijn verplichtingen ten opzichte van opdrachtnemer heeft voldaan.
- Indien niet schriftelijk anders overeengekomen gelden bij nieuwbouw de volgende definities:
  - lengte over de stevens;
  - breedte over het grootspant;
  - diepgang;
  - stahoogte;
  - maximale doorvaarthoogte van de vaste delen;
  - 10% gewicht.

Bovengenoemde definities zijn overeenkomstig geharmoniseerde ISO-norm 3666 – Small Craft – Principal Data, zoals vastgesteld in november 2002.

- Als er wordt geen garantie op werkzaamheden met betrekking tot de conservatie verstrekt in de volgende gevallen:
  - er een radicaal voor- en/of nabehandeling naar goed vakkenschap noodzakelijk was en kenbaar is gemaakt, doch daarvoor geen opdracht gegeven is;
  - de voortbewerking niet door opdrachtnemer is uitgevoerd of goedgekeurd;
  - het te conserveren materiaal zich in zodanige staat bevindt dat het niet mogelijk is de aanwezige gebreken, waaronder corrosie, onafgeerd hout, verschrompen, glas, etc., binnen het raam van de overeenkomst de zake gesond te herstellen;
  - de conservatie door opdrachtgever of derden beschadigd is.
- Geen garantie wordt gegeven als:
  - geleverde zaken die niet nieuw waren op het moment van levering;
  - het keuren en repareren van zaken van opdrachtgever;
  - onderdelen waarvoor fabrieksgarantie is verleend;
  - zaken die door opdrachtgever zijn aangeleverd of overdragen.

12.9. Het bepaalde in de leden 2 t/m 8 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing bij eventuele aanspraken van opdrachtgever op grond van wanprestatie, non-conformiteit of welke andere grondslag dan ook.

12.10. Opdrachtnemer kan rechten uit hoofde van dit artikel niet overdragen.

Artikel 13: Klachtplicht

- Opdrachtnemer kan op een gebrek in de prestatie geen beroep meer doen, als hij hierover niet binnen veertien dagen nadat hij het gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken schriftelijk bij opdrachtnemer heeft geklaagd.
- Opdrachtnemer moet klachten over de hoogte van het factuurbedrag, op strafte van verval van alle rechten, binnen de betalingstermijn schriftelijk bij opdrachtnemer hebben ingediend. Als de betalingstermijn langer is dan dertig dagen, moet opdrachtgever uiterlijk binnen dertig dagen na factuurdatum schriftelijk hebben geklaagd.

Artikel 14: Niet afgenomen zaken

- Opdrachtnemer is verplicht na afloop van de levertijd en/of uitvoeringsperiode de zaak of zaken die onderwerp zijn van de overeenkomst op de overeengekomen plaats af te nemen.
- Opdrachtnemer dient alle medewerking te verlenen die redelijkerwijs van hem kan worden verwacht teneinde opdrachtnemer tot aflevering in staat te stellen.
- Niet afgenomen zaken worden voor rekening en risico van opdrachtgever opgeslagen, gestald dan wel geborgen. Opdrachtnemer heeft het recht om 3 maanden na de terbeschikkingstelling van de zaken deze schriftelijke ingebrekestelling voor of namens opdrachtgever te (doen) verkopen. Opdrachtnemer is gehouden om de opbrengst daarvan aan opdrachtgever uit te keren, onder aftrek van de aan opdrachtgever toekomende vorderingen, opslagkosten daar- onder begrepen (artikel 6:30 BW).
- Bij overtreding van het bepaalde uit de leden 1 en/of 2 van dit artikel is opdrachtnemer aan opdrachtnemer een boete verschuldigd van € 250,- per dag met een maximum van € 25.000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

Artikel 15: Verzekering bij nieuwbouw

- Opdrachtnemer zal tot aan de datum van oplevering van het nieuw te bouwen schip of casco als verzekeringnemer, doch mede ten behoeve van opdrachtgever als verzekerde, dit schip of casco en de daarvoor benodigde materialen en installaties verzekeren voor de waarde die deze zaken vertegenwoordigen en maximaal voor het volle bedrag van de overeengekomen koep- of aanschouw. De verzekeringsdekkingen zullen worden gedaan aan opdrachtnemer de bevestigde onder de verzekeringsovereenkomst zal zijn. De verzekeringspremie en assurantiebelasting komen - tenzij anders overeengekomen - voor rekening van opdrachtgever.
- Opdrachtnemer verplicht zich hierbij zowel jegens opdrachtnemer als jegens de verzekeraar bij wie voornamelijk de verzekeringen koop- of aanschouw. Het bedrag van de uitkering bij de verzekeraar aangaande (doen) maken indien en voor zover opdrachtnemer jegens die verzekeraar dergelijke aanspraken ter zake van hetzelfde voorval maakt.
- Opdrachtnemer zal de verzekeringsuitkeringen in de eerste plaats aanwenden tot hetstel van de schade waarvoor de uitkering is gedaan. Het eventuele overschot zal opdrachtnemer tegen verrekken met al hetgeen hij onder deze overeenkomst nog van opdrachtnemer te vorderen heeft en het restant zal aan opdrachtgever uitkeren.
- In het geval het schip of casco door de verzekeraar 'total loss' wordt verklaard, wordt de overeenkomst daarmede van rechtswege ontbonden. Opdrachtnemer heeft dan het recht, als genoemd in de tweede zin van lid 3 van dit artikel.

Artikel 16: Betaling

- Betaling wordt gedaan op de plaats van vestiging van opdrachtnemer of op een door opdrachtnemer aan te wijzen rekening.
- Tenzij anders overeengekomen vindt betaling als volgt plaats:
  - 10% van de overeengekomen prijs bij opdracht
  - 20% van overeengekomen prijs na 20% v/d werkzaamheden
  - 20% van overeengekomen prijs na 40% v/d werkzaamheden
  - 20% van overeengekomen prijs na 60% v/d werkzaamheden
  - 20% van overeengekomen prijs na 80% v/d werkzaamheden
  - 10% der overeengekomen prijs bij oplevering voor afvaarttransport.
- In alle overige gevallen binnen 14 dagen na factuurdatum, maar in ieder geval voor afvaart/transport.
- Als opdrachtgever zijn betalingsverplichting niet nakomt is hij verplicht om, in plaats van betaling van de overeengekomen geldtotaal, te voldoen aan een verzoek van opdrachtnemer om inbetalingsschikking.
- Het recht van opdrachtnemer om zijn vorderingen op opdrachtnemer te verrekenen of om op te schorten is uitgesloten, tenzij er sprake is van falissement van opdrachtnemer of de wettelijke schuldsanering op opdrachtnemer van toepassing is.
- Ongeacht of opdrachtnemer de overeengekomen prestatie volledig heeft uitgevoerd, is alsnog vast opdrachtgever dit recht de van de overeenkomst aan hem verschuldigd is of zal zijn onmiddellijk opneembaar als:
  - een betalingstermijn is overschreden;
  - het falissement of de surseance van betaling van opdrachtgever is aangevaard;
  - beslag op zaken of vorderingen van opdrachtgever wordt toegelegd;
  - opdrachtnemer (vennootschap) wordt ontbonden of geliquideerd;
  - opdrachtnemer (natuurlijk persoon) het verzoek doet te worden toegelegd tot de wettelijke schuldsanering, onder curatele wordt gesteld of is overleden.
- Wanneer betaling niet heeft plaatsgevonden binnen de overeengekomen termijn, is alsnog vast opdrachtgever dit recht van opdrachtnemer verschuldigd. De rente bedraagt 12% per jaar, maar is gelijk aan de wettelijke rente als deze hoger is. Bij de renteberekening wordt een gedeelte van de maand gezien als een volle maand.
- Opdrachtnemer is bevoegd zijn schulden aan opdrachtgever te verrekenen met vorderingen van aan opdrachtnemer geleerde ondernemingen op opdrachtgever. Daarnaast is opdrachtnemer bevoegd zijn vorderingen op opdrachtgever te verrekenen met schulden van aan opdrachtnemer geleerde ondernemingen aan opdrachtgever. Verder is opdrachtnemer bevoegd zijn schulden aan opdrachtgever te verrekenen met vorderingen op aan opdrachtnemer geleerde ondernemingen. Onder geleerde ondernemingen worden de ondernemingen bedoeld die dezelfde groep, in de zin van artikel 2:24b BW, behoren, en een deelneming in de zin van artikel 2:24c BW verstaan.

16.8. Indien betaling niet heeft plaatsgevonden binnen de overeengekomen betalingstermijn is opdrachtgever aan opdrachtnemer alle buitengerechtelijke kosten verschuldigd met een minimum van € 75,-. Deze kosten worden berekend op basis van de volgende tabel:

over de eerste € 3.000,-
over het meerdere tot € 6.000,-
over het meerdere tot € 15.000,-
over het meerdere tot € 60.000,-
over het meerdere vanaf € 60.000,-

De wettelijk gemaakte buitengerechtelijke kosten zijn verspreid over de eerste helft van de maand en de tweede helft van de maand.

16.9. Als opdrachtnemer in een gerechtelijke procedure in het gelijk wordt gesteld, komen alle kosten die hij in verband met deze procedure heeft gemaakt voor rekening van opdrachtgever.

Artikel 17: Zekerheden

- Ongeacht de overeengekomen betalingscondities is opdrachtgever verplicht op eerste verzoek van opdrachtnemer een naar diens oordeel voldoende zekerheid voor betaling te verstrekken. Als opdrachtgever hier niet binnen de gestelde termijn aan voldoet, raakt hij direct in verzuim. Opdrachtnemer heeft in dat geval het recht de overeenkomst te ontbinden en zijn schade op opdrachtgever te verhalen.
- Opdrachtnemer blijft eigenaar van geleverde zaken zolang opdrachtgever:
  - tekortschiet of tekort zal schieten in de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van andere overeenkomsten;
  - vorderingen die voortvloeien uit het niet nakomen van bovengenoemde overeenkomsten, zoals schade, boete, garantie en kosten niet heeft voldaan.
- Zolang er op geleverde zaken een eigendomsvoorbehoud rust, mag opdrachtgever deze buiten zijn normale bedrijfsuitvoering niet bezwaren of verveemen.
- Nadat opdrachtnemer zijn eigendomsvoorbehoud heeft ingeroepen, mag hij de geleverde zaken terughalen. Opdrachtnemer zal daartoe alle medewerking verlenen.
- Opdrachtnemer heeft op alle zaken die hij uit welke hoofde ook in het bezit heeft of zal krijgen en voor alle verplichtingen die hij op opdrachtgever heeft of mocht krijgen ten opzichte van een ieder die daarvan afgifte verlangt een pandrecht en een retentierecht.
- Als opdrachtgever, nadat de zaken conform de overeenkomst door opdrachtnemer aan hem zijn geleverd, aan zijn verplichtingen heeft voldaan, herleeft het eigendomsvoorbehoud ten aanzien van deze zaken en opdrachtnemer zijn verplichtingen uit te laten gesloten overeenkomst niet nakomt.
- In uitzondering op hetgeen is bepaald in de voorgaande leden van dit artikel zal opdrachtnemer trachten mee te werken aan de teboekstelling van een vaartui, indien opdrachtgever dit uitdrukkelijk schriftelijk verzoekt, onder andere op, maar niet beperkt tot, de voorwaarde dat er voor betaling van het door opdrachtgever verschuldigde bedrag een genosegawe vangende zekerheid gesteld wordt, zulks ter beoordeling van opdrachtnemer.
- Wanneer opdrachtgever zijn verplichting niet nakomt én het vaartui of casco reeds te boek is gesteld, is hij verplicht alle medewerking te verlenen aan doerhoofing van deze teboekstelling. De eventuele daaraan verbonden kosten komen voor rekening van opdrachtgever. Het bepaalde in artikel 14 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18: Beëindiging van de overeenkomst

- Als opdrachtgever de overeenkomst wil beëindigen zonder dat er sprake is van een tekortkoming van opdrachtnemer en opdrachtnemer hiermee instemt, wordt de overeenkomst met wederzijds goedvinden beëindigd. Opdrachtnemer heeft in dat geval recht op vergoeding van alle vermogensschade zoals geleden verlies, gederfde winst en gemaakte kosten.

Artikel 19: Toepasselijk recht en bevoegde rechter

- Het Nederlands recht is van toepassing.
- Het Weens koopverdrag (C.I.S.G.) is niet van toepassing, evenmin als enige andere internationale regeling waarvan uitsluiting is toegestaan.
- Alleen de Nederlandse burgerlijke rechter die bevoegd is in de vestigingsplaats van opdrachtnemer neemt kennis van geschillen, tenzij dit in strijd is met het dwingend recht. Opdrachtnemer mag van deze bevoegdhedsregel afwijken en de wettelijke bevoegdhedsregels hanteren.